

Julie Morgan AC/AM
Y Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Deputy Minister for Health and Social Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf: MAL JM 451 19

Mick Antoniw AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru,
Bae Caerdydd,
Caerdydd,
CF99 1NA

18 Mehefin 2019

Annwyl Mick

Hoffwn ddiolch i'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol am y gwaith craffu ar y Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru) a wnaed ganddynt hyd yma.

Yn ystod y sesiwn dystiolaeth dywedais y byddwn yn ysgrifennu atoch i gadarnhau'r baich profi mewn prawf trosedd sy'n ymwneud â churo yn dilyn diddymu amddiffyniad cosb resymol. Mae hynny wedi'i amlinellu yn Atodiad A. Rwy hefyd yn manteisio ar y cyfle hwn i ymdrin â dau fater arall a gododd yn ystod y sesiwn honno, sef rhoi ystyriaeth i ddeddfwriaeth sifil a pham nad oedd ystyriaethau Siarter Hawliau Dynol Ewrop wedi'u nodi yn adran cymhwysedd deddfwriaethol y Memorandwm Esboniadol.

Hyderaf y bydd yr wybodaeth sydd wedi'i hatodi yn ddefnyddiol.

Julie Morgan AC/AM
Y Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Deputy Minister for Health and Social Services

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Gohebiaeth.Julie.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Julie.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Atodiad A:

Y baich profi mewn prawf trosedd sy'n ymwneud â churo yn dilyn ddiddymu amddiffyniad cosb resymol

Mewn prawf trosedd Gwasanaeth Erlyn y Goron sy'n gyfrifol am y baich cyfreithiol o brofi'r drosedd yn erbyn y diffynnydd (os ydynt yn methu yn hynny o beth, dyfernir bod y diffynnydd yn ddieuog). Yn aml bydd y diffynnydd yn dwyn baich tystiolaethol mewn perthynas ag amddiffyniadau y mae'n dymuno eu cyflwyno. Nid yw'r baich tystiolaethol yn gorfodi'r diffynnydd i brofi'r amddiffyniad dan sylw, mae'n faich i ddangos tystiolaeth o'r amddiffyniad yn unig. Gwasanaeth Erlyn y Goron sydd â'r baich cyfreithiol i brofi y tu hwnt i bob amheuaeth nad yw'r amddiffyniad yn berthnasol ar sail y ffeithiau.

Caiff y Safon Gyhuddo am Droseddau yn erbyn y Person ei diweddarau'n rheolaidd i adlewyrchu'r newidiadau yn y gyfraith ac mewn arferion. Cafodd ei diwygio yn dilyn y newid yn y gyfraith yn sgil adran 58 o Ddeddf Plant 2004, sy'n amlinellu na fyddai amddiffyniad cosb resymol bellach ar gael ar gyfer cyhuddiadau o wir niwed corfforol neu niwed corfforol difrifol neu greulondeb i blant. Mae Gwasanaeth Erlyn y Goron yn cytuno y bydd angen i'r Safon Gyhuddo gael ei diweddarau ymhellach i ymdrin â'r newid i ddiddymu amddiffyniad cosb resymol yng Nghymru. Bydd angen i'r Grŵp Gweithredu gytuno ar faterion gweithredol a'u datrys cyn i'r Safon gael ei diweddarau.

Yn ystod y sesiwn dystiolaeth i'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ar 6 Mehefin, gofynnwyd i Barry Hughes, Prif Erlynydd y Goron yng Nghymru, ynghylch y mater hwnnw. Eglurodd '*nad oes unrhyw newid o gwbl i'r baich profi, nac i'r safon profi*', ac aeth ymlaen i ddweud '*os byddwn ni'n diddymu amddiffyniad cosb resymol...dyw hynny ddim yn newid cyfrifoldeb sylfaenol yr erlyniad, sef i brofi'r achos y tu hwnt i bob amheuaeth. Ac os bydd y diffynnydd yn dadlau, ac yn dweud bod y weithred yn un gyfreithlon, ac "ro'n i ond yn gwneud beth oedd yn fy marn i'n rhesymol dan yr amgylchiadau", cyfrifoldeb Gwasanaeth Erlyn y Goron yw gwrthbrofi hynny yn ôl y safon gyhuddo y tu hwnt i bob amheuaeth.*'

Roeddwn o'r farn y byddai'n ddefnyddiol cynnwys y pwyntiau canlynol:

Deddfwriaeth sifil

Roedd Suzy Davies AC wedi gofyn ynghylch '*gadael y gyfraith droseddol fel y mae hi a chyflwyno deddfwriaeth sifil newydd i geisio cyflawni'r un newid diwylliannol.*'

Ni fyddai'r cam gweithredu hwnnw'n cyflawni nod y ddeddfwriaeth o ran helpu i amddiffyn hawliau plant drwy roi diogelwch cyfreithiol i blant rhag cael eu cosbi'n gorfforol, gan y byddai'r amddiffyniad yn parhau i fodoli mewn cyfraith trosedd. Yn ychwanegol, byddai'r rheini sy'n gweithio mewn lleoliadau sydd heb eu rheoleiddio yn gallu dibynnu ar yr amddiffyniad o hyd pe byddent yn cosbi'n gorfforol – sy'n wahanol i'r sefyllfa mewn lleoliadau sydd wedi'u rheoleiddio lle y mae cosbi'n gorfforol eisoes wedi'i wahardd.

Mae gwybodaeth fanwl sy'n nodi pam y mae'r ddeddfwriaeth yn angenrheidiol wedi'i chynnwys ym mharagraffau 3.37 i 3.56 o'r Memorandwm Esboniadol ochr yn ochr â'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb, Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant a'r Asesiad o'r Effaith ar Gyfiawnder.

Y Memorandwm Esboniadol ac erthygl 8 o Siarter Hawliau Dynol Ewrop

Roedd cwestiwn ynghylch pam nad oedd adran cymhwysedd deddfwriaethol y Memorandwm Esboniadol yn cynnwys mwy o wybodaeth am y dadansoddiad o Hawliau Dynol.

Roedd llythyr 14 Tachwedd 2018 a anfonwyd atoch oddi wrth y cyn Brif Weinidog, Carwyn Jones AC, yn cadarnhau *'oherwydd y newid i gadw pwerau a'r ffaith nad oes angen cyfeirio at bynciau y rhoddir pwerau iddynt bellach, mae adran cymhwysedd deddfwriaethol Memoranda Esboniadol yn y dyfodol yn fwy tebygol o gydymffurfio â'r datganiad ym Memorandwm Esboniadol y Bil Ffioedd (Deddf Rhentu Cartrefi (Ffioedd etc) (Cymru))'*.

Yn achos Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru), mae'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb yn ymdrin ag erthygl 8 yn benodol, yn ogystal ag erthyglau perthnasol eraill y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol.